

17-03-2021		
Број	Прилог	Бредност
901/1		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ И ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одлуком Изборног већа Економског факултета Универзитета у Београду бр. 3546/2 донетој на седници од 23.12.2020. године одређени смо за чланове Комисије за припремање извештаја по конкурс за избор у звање и заснивање радног односа једног ванредног професора за ужу научну област Рачуноводство и пословне финансије.

На конкурс објављен у огласним новинама Националне службе за запошљавање „Послови” бр. 914-915 од 30.12.2020. године и на веб сајту Универзитета у Београду и Економског факултета у дефинисаном року од 15 дана пријавио се један кандидат:

1. Др Марија Пантелић, доцент на Економском факултету Универзитета у Београду

Пошто смо проучили конкурсни материјал подносимо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Придржавајући се законских прописа и аката Универзитета у Београду којима се уређују услови и поступак за стицање звања наставника, а који се примењују на конкурсе за избор у звање и заснивање радног односа (Закон о високом образовању, Минимални услови за избор у звање наставника на универзитету који је донео Национални савет за високо образовање Републике Србије, Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, Статут Универзитета у Београду и општи акти Универзитета у Београду – Економског факултета), Комисија је анализирану достављену документацију кандидата и констатовала да је пријава др Марије Пантелић потпуна и да су се стекли услови за писање овог Извештаја.

1. Основни биографски подаци о кандидату

Др Марија Пантелић је рођена 15.02.1966. године у Београду. Основну и средњу економску школу завршила је у Београду са одличним успехом. Студије на Економском факултету Универзитета у Београду уписала је школске 1984/85. године и завршила 1989. године, са просечном оценом 8,80 и оценом 10 на дипломском испиту. Последипломске студије завршила је на Економском факултету Универзитета у Београду, на смеру Финансијско-рачуноводствена анализа. Испите је положила са просечном оценом 10, и магистрала 03.10.1997. године са тезом под називом „*Рачуноводствене институције и начела у англосаксонским земљама*”.

На Економском факултету Универзитета у Београду, одбранила је докторску дисертацију 11.12.2015. године, под називом „*Изградња савремених принципа процењивања у функцији временског повезивања прихода и расхода*”.

Запослена је на Економском факултету Универзитета у Београду од 01.06.1990. године.

2. Наставно-педагошки рад

Марија Пантелић је стекла наставно-педагошко искуство изводећи наставу на Универзитету у Београду - Економском факултету почев од 1990. године када је примљена у звање асистента-приправника за наставни предмет Теорија и политика биланса. У априлу 1998. године изабрана је за асистента за ужу научну област Рачуноводство и пословне финансије – за наставне предмете Теорија и политика биланса и Биланси предузећа и банака. Наставу је изводила и на Војно-техничкој академији, Београд, на предмету Теорија и политика биланса, као и на Вишој пословној школи, Београд, на предмету Анализа пословања. У звање доцента за поменућу област изабрана је 29.06.2016. године а од зимског семестра 2016/2017. године изводи предавања на основним студијама на предметима *Финансијско извештавање (стари назив: Теорија и политика биланса)* и *Биланси предузећа и банака*. Поред тога, ангажована је на мастер академским студијама, на студијском програму Рачуноводство, ревизија и пословне финансије, где изводи наставу на предмету *Корпоративно финансијско извештавање (стари назив: Финансијско извештавање)*, као и на докторским студијама на предмету *Стратегијско пословно извештавање (стари назив: Финансијско извештавање II)*.

Студенти оцењују њен рад као квалитетан по свим критеријумима који се прате у поступку вредновања педагошког рада наставника на Универзитету у Београду (просечна оцена за претходну годину је 4,70; 4,61).

Др Марија Пантелић је током свог рада стекла значајно искуство у пословној пракси. Успешно је реализовала велики број едукација запослених у банкама, предузећима, школама, непрофитним организацијама и државној администрацији. Након избора у звање доцента, у организацији Научно-истраживачког центра Економског факултета Универзитета у Београду, била је предавач на курсу *Основе корпоративних финансија – Raiffeisen in house* (04.2017; 04.2018. и 03.2019. године), и предавач на едукационим програмима: *Финансијска анализа и Пословни план – Развојна агенција Србије* (12.2017. године). Била је ментор више година на студентским такмичењима у оквиру манифестације Менаџеријада.

Др Марија Пантелић је ментор и члан више комисија за оцену и одбрану завршних мастер радова (ментор је за израду 7 мастер радова и члан 17 комисија за оцену и одбрану мастер радова), као и члан комисија за оцену и одбрану завршних радова на докторским студијама (члан 5 комисије). Учествовала је и у комисијама за избор сарадника на Економском факултету Универзитета у Београду.

3. Научно-истраживачки рад и објављени радови

У току свог досадашњег бављења научно-истраживачким радом кандидат Марија Пантелић објавила је значајне радове, чиме је испунила критеријуме за избор у звање ванредног професора. Др Марија Пантелић је ауторка или коауторка већег броја научних радова из уже научне области Рачуноводство и пословне финансије, са фокусом на област финансијског извештавања и рачуноводства. Такође, написала је једну монографију (2021) и коауторка је делова монографија и књига. Своје радове објављивала је и у референтним часописима, а резултате својих истраживања је презентовала и на већем броју домаћих и међународних научних скупова. У наставку је дат списак радова објављених након избора у звање доцента, списак радова објављених пре избора у звање доцента, као и списак радова пре избора у звање асистента.

Др Марија Пантелић је учествовала на стратешким научно-истраживачким пројектима финансираним од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (Стратегије трансформације предузећа 1995-2000, Ефекти приватизације у Србији 2002-2006. и Подстицање реформи у привреди Србије – раст, запосленост и конкуренција 2006-2010), и међународном ТЕМПУС пројекту – Reorganization of Economics Study in Serbia (2004-2006, ЈЕР CD, 1987-2004). У склопу међународног ТЕМПУС пројекта, студијске боравке имала је на међународним факултетима: University of Economics, Cracow, Poland (2006) и University of Information Technology and Management, Rzeszow, Poland (2006). У периоду 2016 - 2018. година била је ангажована на пројекту "Техничка помоћ Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања" имплементираним од стране Министарства финансија Републике Србије и Светске банке и била заменик члана Одбора за управљање овим пројектом по решењу Министра финансија.

Као рецензент, 2019. године била је ангажована у часописима Економика предузећа (Савез економиста Србије) и Економске идеје и пракса (Економски факултет, Београд).

1) Списак радова објављених након избора у звање доцента

1. Pantelić, M. (2021). Opšteprihvaćeni računovodstveni principi, <i>Monografija</i> , Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, ISBN: 978-86-403-1656-9.	M 42
2. Pantelić, M. (2020). Mogućnosti i ograničenja u primeni principa računovodstva fer vrednosti, <i>Zbornik radova sa VIII Internacionalnog naučnog skupa EKONBIZ</i> , Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Fakultet poslovne ekonomije, Bijeljina, jun. (u štampi).	M 33
3. Pantelić, M., Radić, S., Živanović, M. (2020). Impact of Human and Relational Capital on the Profitability of Commercial Banks in Serbia, <i>Ekonomika preduzeća</i> , Year LXVIII, Savez ekonomista Srbije, September-October, str. 305-318., ISSN 0353-443.X, UDK: 005.9:336.71(497.11); 005.336.4; 658.14/17.	M 24
4. Pantelić, M., Živanović M. (2020). Finansijsko izveštavanje banaka: problemi u merenju fer vrednosti po modelima, <i>Zbornik radova SYMOPIS 2020</i> , XLVII Simpozijum o operacionim istraživanjima, septembar, str. 49-54., ISBN: 978-86-7395-429-5, COBISS.SR-ID 22616329.	M 63
5. Pantelić, M. (2019). Implementation of Fair Value Accounting in Serbia: Empirical Research, <i>Ekonomika preduzeća</i> , Savez ekonomista Srbije, LXVII, September-October, str. 345-355., ISSN 0353-443X, UDK: 657.92.330.14(497.11); 657.633.	M 24
6. Pantelić, M. (2019). Izazovi vremenskog povezivanja prihoda i rashoda na području intelektualnog kapitala, <i>Zbornik radova sa VII Internacionalnog naučnog skupa EKONBIZ</i> , Izazovi globalne ekonomije u svetlu četvrte industrijske revolucije, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Fakultet poslovne ekonomije, Bijeljina, jun, str. 368-378., ISBN: 978-99955-45-29-1.	M 33
7. Pantelić, M., Todorović, M. (2018). Izazovi u primeni integrisanog izveštavanja u funkciji kreiranja vrednosti, <i>Simpozijum – Integrisano izveštavanje u funkciji unapređenja poslovanja</i> , Ekonomski fakultet Podgorica, Institut sertifikovanih računovoda Crne Gore, Igalo, 07.-08. jun, izlaganje na skupu.	

2) Списак радова објављених пре избора у звање доцента

1. Bogičević, J., Dmitrović Šaponja, Lj., Pantelić, M. (2016). Foreign Exchange Transaction Exposure of Enterprises in Serbia, <i>Economic Annals</i> , April-June. Editor Božidar Cerović, Faculty of Economics, University of Belgrade, volume LXI, No 209,	M 24
--	-------------

UDC 3.33, ISSN 0013-3264, DOI: 10.2298/EKA16091618, str. 161-177.)	
2. Pantelić, M. (2015). Izgradnja savremenih principa procenjivanja u funkciji vremenskog povezivanja prihoda i rashoda, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet Univerzitet u Beogradu.	
3. Todorović, M., Pantelić, M. (2014). Od tradicionalnog ka modernom finansijskom izveštavanju - Kolika je cena modernizacije? <i>Teme: Časopis za društvene nauke</i> , godina 38, br. 4, Niš, oktobar-decembar (str. 1559-1572, UDK 675.375:006.3/.8, ISSN 0353-7919)	M 24
4. Todorović, M., Pantelić, M. (2012). The Sustainability of Fair Value Accounting: A Behavioral View, (ed. Prascevic, A.), in Proceedings from the <i>International Conference: From Global Crisis to Economic Growth. Which Way to Take?</i> , Volume II Business and Management, Faculty of Economics University of Belgrade, Belgrade, September 20-22, str. 247-269.	M 33
5. Todorović, M., Pantelić, M. (2011). Inkorporiranje modela poslovnih finansija u finansijsko izveštavanje: izazovi primene u merenju fer vrednosti, <i>XV kongres Saveza računovođa i revizora Republike Srpske: Refleksije međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja na računovodstvo, reviziju i poslovne finansije</i> , Mikerević D. (ur.), Banja Vrućica, Bosna i Hercegovina, 22-24. septembar, (str. 473-490, UDK 336.74:338.23)	M 63
6. Todorović, M., Pantelić, M. (2011). Merenje gubitaka na kreditnim plasmanima banaka: idejne osnove buduće regulative, <i>VI Kongres računovođa i revizora Crne Gore Finansijsko izveštavanje u funkciji unapređenja poslovnog ambijenta u Crnoj Gori</i> , Lakićević, M. (ur.), Institut setifikovanih računovođa Crne Gore, Budva, 20-22. oktobar, (str. 463-478, UDK 336.77/78)	M 63
7. Pantelić, M. , Todorović, M. (2010). Finansijsko izveštavanje banaka: može li biti uzročnik finansijske krize i kako ga urediti nakon nje? <i>Ekonomika preduzeća</i> , Savez ekonomista Srbije, LVII, 3/4, mart-april, (str. 160-173. ISSN: 0353-443X, COBISS.SR-ID 175813644, UDK 65)	M 51
8. Todorović, M., Pantelić, M. (2010). Novi regulatorni okvir za utvrđivanje obezvređenja kreditnog portfolia banaka, u zborniku sa kongresa <i>Uloga finansijske i računovodstvene profesije u prevazilaženju krize u realnom i finansijskom sektoru</i> , Savez računovođa i revizora Republike Srpske, Banja Vrućica, (str. 295-309. ISBN: 978-99938-840-5-7, COBISS.BH-ID 1661976)	M 63
9. Pantelić, M. , i drugi (2010). <i>Ekonomski rečnik</i> (grupa autora, ur. Jakšić, M. i dr.), 3. izmenjeno i dopunjeno izd., Ekonomski fakultet, Beograd, (ISBN: 978-86-403-1070-3, COBISS.SR-ID 176530444)	
10. Todorović, M., Pantelić, M. (2009). Izazovi računovodstva fer vrednosti u bankama u uslovima finansijske krize, u zborniku sa kongresa <i>Računovodstvo, revizija i finansije u uslovima globalne krize</i> , Savez računovođa i revizora Republike Srpske, Banja Vrućica, (str. 355-372. ISBN: 978-99938-840-4-0, COBISS.BH-ID 1260056)	M 63
11. Jović, D., Pantelić, M. , Todorović, M. (2006). Financial Accounting Information and Corporate Governance in Serbia, in <i>Privatisation in Serbia: Evidence and Analyses</i> (ed. Cerović, B.), Faculty of Economics, Belgrade, (pp. 225-237. ISBN: 86-403-0761-X, COBISS.SR-ID 132378892)	M 14
12. Cerović, B., Pantelić, M. , Todorović, M. (2003). Regional Cooperation and Transition Advancement: Some Preliminary Outcomes in Serbia, Conference: <i>Regional Cooperation and Economic Development Symposium</i> , University St. Kliment Ohridski in Bitola, Faculty of Economics in Prilep, FYR Macedonia, June.	M 33

13. Pantelić, M. (2002). MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, <i>domaća konferencija sa međunarodnim učešćem, Primena Međunarodnih računovodstvenih standarda III seminar</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, u saradnji sa Pricewaterhouse Coopers, Zlatibor, 03-05. oktobar, str. 36-46.	M 63
14. Pantelić, M. (2002). Računovodstvo kao instrument konkurencije na međunarodnom tržištu, <i>domaća konferencija sa međunarodnim učešćem, XXXIII Simpozijum – Standardizacija finansijskog izveštavanja u uslovima internacionalizacije biznisa</i> , Zbornik radova, Savez računovođa i revizora Srbije, Zlatibor, 30. maj-01. jun, str. 101-115.	M 63
15. Pantelić, M. (2002). MRS 18 – Prihodi, <i>Primena Međunarodnih računovodstvenih standarda – knjiga II</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd, str. 150-161.	
16. Pantelić, M. (2001). MRS 18 – Prihodi, <i>II seminar – primena Međunarodnih računovodstvenih standarda i standarda revizije</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, Zlatibor, 4-6. septembar, str. 53-63.	M 63
17. Pantelić, M. (2001). MRS 18 – Prihodi, <i>Računovodstveni savjetnik</i> , Podgorica, novembar, br. 11, str. 33-44.	
18. Pantelić, M. (2000). Princip realizacije i „Matching“ princip – osnova za bilansiranje, <i>Zbornik radova, XXXI Simpozijum – Primena računovodstvenih i standarda revizije u našoj zemlji</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, Zlatibor, 25-27. maj, str. 106-129.	M 63
19. Pantelić, M. (1999). Ekspanzija procesa standardizacije – put ka harmoniji ili dodatna konfuzija?, <i>Zbornik radova, XXX Simpozijum – Računovodstvo i poslovne finansije u savremenim uslovima poslovanja</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, Zlatibor, oktobar, str. 184-205.	M 63
20. Pantelić, M. (1999). Značaj i vrste računovodstvenih postulata, <i>Računovodstvo</i> , Savez računovođa i revizora Srbije, novembar, br. 11, str. 50-63.	

3.3. Spisak radova objavljenih pre izbora u zvanje asistenta

21. Pantelić, M. (1997). Računovodstvene institucije i načela u anglosaksonskim zemljama, magistarska teza, Ekonomski fakultet Univerzitet u Beogradu.	
22. Pantelić, M. (1997). Pravni status, organizaciona struktura i funkcije SEC-a, <i>Ekonomika preduzeća</i> , Beograd, jul-septembar, XLV, 3-4, str., 357-369.	

4. Приказ најзначајних радова др Марије Пантелић након избора у звање доцента

На основу наведеног констатујемо да је др Марија Пантелић објавила радове релевантне за ужу научну област за коју се бира. У наставку, укратко представљамо најважније радове након избора у звање доцента који потврђују академске и професионалне квалификације кандидата.

Pantelić, M. (2021). Општеприхваћени računovodstveni principi, *Monografija*, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Предмет разматрања у овој монографији су општеприхваћени računovodstveni principi који представљају основну инфраструктуру квалитетног финансијског извештавања. Општеприхваћени računovodstveni principi су инструмент за испуњење циљева финансијског извештавања, који су условљени информационим потребама корисника. У првом делу монографије разматрани су проблеми савременог финансијског извештавања првенствено кроз призму промена у циљевима

финансијског извештавања и истакнуто је да промене у информационим потребама корисника условљавају и репозиционирање значаја појединих општеприхваћених рачуноводствених принципа у зависности од тога да ли се као нормативна основа користи рачуноводство историјског трошка, рачуноводство фер вредности или хибридни модел финансијског извештавања, који интегрише елементе историјских трошкова и фер вредности. Други део посвећен је систематизацији принципа рачуноводства историјског трошка, а у трећем делу минуциозно су елаборирани принципи који су инкорпорирани у рачуноводство историјског трошка. При томе, критички се врши анализа најпре рачуноводствених принципа првог ранга - постулата, потом рачуноводствених принципа другог ранга - базичних рачуноводствених принципа, коригујућих и допуњавајућих рачуноводствених принципа, принципа потпуног обелодањивања и осталих рачуноводствених принципа. Значајна пажња је посвећена и „trade-off“ проблему у примени принципа рачуноводства историјског трошка. Отварање проблема хијерархизације појединих принципа може да допринесе унапређењу квалитета финансијског извештавања али може бити и узрок удаљавања од жељеног квалитета. Четврти део монографије је фокусиран на садржину принципа рачуноводства фер вредности, изазове у њиховој примени и однос између рачуноводства фер вредности и принципа рачуноводства историјског трошка. Завршни део је посвећен инкорпорирању рачуноводствених принципа у легислативу Европске уније, што имплицитно одређује и домаћи регулаторни оквир финансијског извештавања. Посматрано у целини, аутор је свеобухватним и систематизованим начином презентовања и критичким освртом на општеприхваћене рачуноводствене принципе и њиховом утицају на квалитет финансијског извештавања у условима примене хибридног модела извештавања, допринео бољем разумевању како рачуноводствене теорије тако и важности ефикасне примене рачуноводствених принципа у пословној пракси.

Pantelić, M., Radić, S., Živanović, M. (2020). Impact of Human and Relational Capital on the Profitability of Commercial Banks in Serbia, *Ekonomika preduzeća*, Year LXVIII, Savez ekonomista Srbije, September-October, str. 305-318.

Аутори су се у раду бавили испитивањем значајности утицаја улагања у специфичне компоненте интелектуалног капитала, примарно људског и релационог капитала, на профитабилност пословних банака које послују у Републици Србији. Емпиријска анализа је обухватила посткризни период од 2010. до 2016. године. Узорак се састојао од 154 јединице посматрања (22 пословне банке посматране током периода од 7 година). Профитабилност је мерена различитим показатељима у три оцењене економетријске спецификације: стопом приноса на имовину, стопом приноса на капитал и стопом резултата од нето камата, накнада и провизија. Резултати истраживања су показали да је ефикасност запослених у банкама које послују у Србији на ниском нивоу, као и да се улагања у традиционалне начине изградње и одржавања добрих односа са клијентима негативно одражава на профитабилност банака. С обзиром на наведено, битан закључак рада је да се могућност повећања исплативости улагања у људски капитал, као и унапређења односа са клијентима налази у дигитализацији пословања пословних банака. Доказано је да банке које имају већу стопу раста депозита бележе већу профитабилност основне делатности, као и да банке које у структури пласмана имају веће учешће пласмана привреди у односу на пласмане становништву имају бољу укупну профитабилност. Наведени закључци имају велику практичну вредност јер се на њима могу базирати стратегије пословања банака у Србији.

Pantelić, M., Živanović M. (2020). Finansijsko izveštavanje banaka: problemi u merenju fer vrednosti po modelima, *Zbornik radova SYMOPIS 2020*, XLVII Simpozijum o operacionim istraživanjima, septembar, str. 49-54.

Увођење рачуноводства фер вредности у финансијско извештавање донело је са собом потребу да се у условима недовољно активних и неликвидних тржишта приликом мерења фер вредности средстава и обавеза примењују различити модели вредновања (*mark-to-model*). У раду је фокус стављен на изазове који се стављају пред банке које послују у условима неактивних финансијских тржишта у погледу примене модела вредновања приликом мерења фер вредности финансијских инструмената. Поред узрока који доводе до потребе за применом модела и анализе самих модела који се користе при вредновању финансијских инструмената, у раду су приказане потенцијалне импликације које прелазак са *mark-to-market* на *mark-to-model* рачуноводство може имати на финансијско извештавање у целини. Аутори сугеришу да су неопходна даља преиспитивања и усавршавања текуће регулативе финансијског извештавања у циљу ублажавања испољених недостатака у примени *mark-to-model* рачуноводства фер вредности. Захтеви мерења фер вредности могли би се оценити као недовољно јасни и недовољно прецизирани, што услед недостатка смерница, отвара могућности појаве значајног степена просуђивања. Аутори дају препоруке да се у наредном периоду креатори рачуноводствених стандарда морају фокусирати на креирање јаснијих водича за детерминисање фер вредности на неактивним тржиштима, а када је реч о мерењу фер вредности по моделима, на трећем хијерархијском нивоу, императив је успостављање смерница које би омогућиле „потврђивање“ компатибилности интерних претпоставки ентитета уграђених у моделе са претпоставкама које би користили тржишни партиципанти у одређивању фер вредности. Ово је нарочито важно с обзиром да тренутно не постоје експлицитни захтеви у IFRS 13 у вези са тим, те је релевантност утврђених фер вредности доведена у питање. Уз то, процес утврђивања фер вредности по моделима унапредио би се објављивањем најбољих пракси вредновања као и успостављањем критеријума за евалуацију исправности примењених модела. Додатно, подизање степена релевантности и поузданости информација о детерминисаним фер вредностима намеће потребу и за формирањем професионалног тела за надзор вредновања са задатком успостављања конзистентних стандарда вредновања базираних на најбољим праксама, и контроле исправности утврђених фер вредности. Широко образовање а посебно знања о теоријском схватању и практичним проблемима у примени фер вредности неопходна су инвеститорима и осталим учесницима у систему финансијског извештавања (менаџерима, финансијским аналитичарима, пруденционим регулаторима) како би се разумела суштина фер вредности, ограничења у њеној примени и проценио степен релевантности и поузданости информација које она пружа.

Pantelić, M. (2019). Implementation of Fair Value Accounting in Serbia: Empirical Research, *Ekonomika preduzeća*, Savez ekonomista Srbije, LXVII, September-October, str. 345-355.

У раду се разматра примена рачуноводства фер вредности у Републици Србији, са фокусом на идентификацију заступљености рачуноводства фер вредности и ставовима рачуновођа у погледу значаја овог концепта финансијског извештавања. Резултати истраживања презентованог у овом раду показали су да је склоност предузећа у Републици Србији ка примени фер вредности висока. У великим предузећима чак више од половине укупне имовине било је мерено по фер вредности. Очекивано, појединачно највећа ставка финансијских извештаја на коју је примењиван концепт фер вредности су некретнине, постројења и опрема. Иако код ове позиције, као и код позиције инвестиционих некретнина, примена фер вредности није била обавезна, заступљеност

вредновања по фер вредности је изузетно висока, док су све инвестиционе некретнине код предузећа у узорку биле исказане по фер вредности. Утврђено је да је приносни приступ најзаступљенији, као и да су у доминантном броју случајева одмеравање фер вредности вршиле агенције за процену. Добијени резултати показују да рачуновође доста чврсто верују да фер вредност обезбеђује највредније и најрелевантније информације за инвеститоре, док их комплексност и високи трошкови примене рачуноводства фер вредности, рекло би се, не брину. Скоро три четвртине рачуновођа види фер вредност као подесно средство за штивовање резултата, а скоро две трећине као погодно тло за манипулације и преварне радње у финансијском извештавању. Скоро половина предузећа не спроводи континуиране обуке рачуновођа за примену рачуноводства фер вредности, а скоро две трећине предузећа не врши периодично преиспитивање изабраних модела и процедура процене. У раду се сугерише да у циљу спречавања потенцијалних злоупотреба у примени фер вредности, регулатори морају уложити значајан напор у погледу прецизног дефинисања: квалификација лица који обављају послове процене (укључујући и потребу за полагањем додатних испита у циљу стицања сертификата, као и њиховом континуираном едукацијом), дефинисања професионалних стандарда за рад на терену, контроле квалитета рада, санкционисања неадекватних пракси, као и услова за добијање и одузимање лиценци за рад и др.

Pantelić, M. (2019). Izazovi vremenskog povezivanja prihoda i rashoda na području intelektualnog kapitala, *Zbornik radova sa VII Internacionalnog naučnog skupa EKONBIZ*, Izazovi globalne ekonomije u svjetlu četvrte industrijske revolucije, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Fakultet poslovne ekonomije, Bijeljina, jun, str. 368-378.

У савременој економији, материјална средства све више губе на значају, а успех ентитета је високо завиштан од њихове способности у погледу начина коришћења и управљања нематеријалним средствима која постају доминирајућа детерминанта креирања вредности и конкурентске предности. У раду се разматрају специфична питања и проблеми временског повезивања прихода и расхода који су присутни на подручју финансијског извештавања о нематеријалним средствима – елементима интелектуалног капитала. Аутор критички анализира дomete и ограничења савременог модела финансијског извештавања, указује на разлоге забране признавања већине елемената интелектуалног капитала у билансу стања, идентификује и разматра три класе интелектуалног капитала и, везано за сваку од њих, елаборира проблеме временског повезивања прихода и расхода. Константовано је да су неопходна побољшања садашњег модела финансијског извештавања на подручју интерно генерисаних нематеријалних средстава - елемената интелектуалног капитала. Бројни научници сматрају да корекције и измене стандарда треба да буду усмерене првенствено на ублажавање испољених недостатака на овом подручју извештавања елаборираних у стручној литератури. Стога се предлаже исти рачуноводствени третман за интерно генерисана нематеријална средства као и за стечена нематеријална средства како би се унапредио квалитет финансијског извештавања. Иако је евидентно да ово решење може донекле да ублажи идентификоване проблеме изобличења финансијских извештаја, у раду се указује да би проблеми неупоредивости, субјективизма и манипулација у финансијском извештавању могли бити само појачани признавањем интерно генерисаних нематеријалних средстава у билансу стања. С тим у вези, аутор сугерише да би се укупно извештавање предузећа значајно унапредило транспарентним, конзистентним и проширеним обавезним обелодањивањем информација о интелектуалном капиталу. Истакнуто је да активности рачуноводствених регулатора у наредном периоду треба да буду усмерене ка даљој изградњи оквира за обавезна обелодањивања квалитативних и квантитативних

информација о интелектуалном капиталу, који ће допуњавајући годишњи модел финансијског извештавања побољшати релевантност информација о перформансама предузећа, те значајно унапредити квалитет укупног извештавања предузећа.

5. Оцена резултата научно-истраживачког рада

На основу прегледа објављених радова можемо закључити да је др Марија Пантелић остварила запажене научне резултате на подручју рачуноводства и финансијског извештавања. Квалитет објављених радова говори томе у прилог. Радови су често коаторства са стручњацима из сродних области што говори о заинтересованости кандидата да проблем сагледа из различитих перспектива. Поред наведеног, др Марија Пантелић је била истраживач и на научно-истраживачким пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и на међународном ТЕМПУС пројекту реорганизације студија економских наука у Републици Србији. У периоду 2016 - 2018. година била је ангажована на пројекту "Техничка помоћ Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања" имплементираним од стране Министарства финансија Републике Србије и Светске банке и била заменик члана Одбора за управљање овим пројектом по решењу Министра финансија.

Анализа објављених радова показује да се др Марија Пантелић у њима бавила озбиљним и актуелним истраживачким проблемима.

Радови у којима се разматрају општеприхваћени рачуноводствени принципи, проблеми извештавања о интелектуалном капиталу и његовим компонентама, импликације примене фер вредности на финансијско извештавање предузећа и банака и проблеми мерења фер вредности применом модела у условима непостојања активних тржишта представљају важан допринос рачуноводственој литератури на нашим просторима.

Вреднујући радове према прописаној методологији можемо закључити да др Марија Пантелић на подручју научно-истраживачког рада, за потребе избора у звање ванредног професора, испуњава критеријуме прописане Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Србије бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019 и 6/2020 - др. закон), Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду (Гласник Универзитета у Београду бр. 200/2017 и 210/2019), Минималним условима за избор у звање наставника на Универзитету које је донео Национални савет за високо образовање ("Сл. гласник РС", бр. 101/2015, 102/2016 и 119/2017), Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192/16, 195/16, 199/17 и 203/18) и општим актима Универзитета у Београду – Економског факултета којима се уређују услови и поступак за стицање звања наставника.

У наставку дат је компаративни приказ прописаних минималних услова за стицање звања ванредног професора (за први избор у звање ванредног професора) на пољу друштвено-хуманистичких наука са оствареним резултатима кандидата у периоду од избора у звање доцента. Комисија је утврдила да кандидат др Марија Пантелић испуњава дате услове.

4.1. Испуњеност општих и обавезних услова за избор у звање ванредног професора

	Минимални услови	Испуњеност услова
Ванредни професор	ОПШТИ УСЛОВ	
	Испуњени услови за избор у звање доцента	<i>Испуњен</i> (документовано у реферату)

	ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ ЗА ПРВИ ИЗБОР У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА	
	1. Искуство у педагошком раду са студентима, односно, од стране високошколске установе позитивно оцењено приступно предавање из области за коју се бира, уколико нема педагошко искуство.	Испуњен Кандидат има 30 година искуства у педагошком раду са студентима. (Кандидат је изводила наставу у периоду 1990-2021. година на Економском факултету Универзитета у Београду.)
	2. Позитивна оцена педагошког рада (ако га је било) добијена у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода.	Испуњен У досадашњем раду са студентима показала је завидне педагошке способности, што потврђују високе оцене које је добијала у редовним анкетама студената. (просечна оцена током целокупног изборног периода се кретала од 4,3-4,7; просечна оцена за претходну годину: 4,70; 4,61)
	3. Објављена два рада из категорије М20 или пет радова из категорије М51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира.	Испуњен Објављена два рада из категорије М20: 1. Pantelić, M., Radić, S., Živanović, M. (2020). Impact of Human and Relational Capital on the Profitability of Commercial Banks in Serbia, <i>Ekonomika preduzeća</i> , Year LXVIII, Savez ekonomista Srbije, September-October, str. 305-318, ISSN 0353-443X. 2. Pantelić, M. (2019). Implementation of Fair Value Accounting in Serbia: Empirical Research, <i>Ekonomika preduzeća</i> , Year LXVII, Savez ekonomista Srbije, September-October, str. 345-355, ISSN 0353-443X.
	4. Оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту.	Испуњен Учествовала је у међународном пројекту: „Техничка помоћ Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања“.
	5. Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање.	Испуњен Објављена научна монографија из научне области за коју се бира: Pantelić, M. (2021). Opšteprihvaćeni računovodstveni principi, Monografija, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, ISBN: 978-86-403-1656-9.
	6. Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33.	Испуњен Објављен у целини један рад категорије М33: 1. Pantelić, M. (2019). Izazovi vremenskog povezivanja prihoda i rashoda na području

		<p>intelektualnog kapitala, <i>Zbornik radova sa VII Internacionalnog naučnog skupa EKONBIZ</i>, Izazovi globalne ekonomije u svjetlu četvrte industrijske revolucije, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Fakultet poslovne ekonomije, Bijeljina, jun, str. 368-378., ISBN: 978-99955-45-29-1.</p> <p>Други рад из категорије М33 у штампи:</p> <p>2. Pantelić, M. (2020). Mogućnosti i ograničenja u primeni principa računovodstva fer vrednosti, <i>Zbornik radova sa VIII Internacionalnog naučnog skupa EKONBIZ</i>, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Fakultet poslovne ekonomije, Bijeljina, jun.</p>
	7. Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63.	<p>Испуњен</p> <p>Објављен један рад са научног скупа националног значаја категорије М63:</p> <p>Pantelić, M., Živanović, M. (2020). Finansijsko izveštavanje banaka: problem u merenju fer vrednosti po modelima, <i>Zbornik radova SYMOPIS 2020</i>, XLVII Simpozijum o operacionim istraživanjima, septembar, str. 49-54., ISBN: 978-86-7395-429-5.</p>

4.2. Испуњеност изборних услова

Изборни услови (минимално 2 од 3 услова)	Ближе одреднице (најмање по једна из 2 изборна услова)	Испуњеност критеријума
1. Стручно-професионални допринос	<ol style="list-style-type: none"> 1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству. 2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа. 3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама. 4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима. 	<p>Испуњена одредница 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завршни мастер радови: ментор је за израду 7 мастер радова и члан 17 комисија за оцену и одбрану мастер радова. • Завршни рад на докторским студијама: члан је 5 комисија.
2. Допринос академској и широј заједници	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира. 2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству. 3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и 	<p>Испуњена одредница 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Члан Наставне комисије Економског факултета <p>Испуњена одредница 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Септембар 2016- јануар 2018. година заменик члана Одбора за управљање пројектом „Техничке помоћи

	<p>комисије министарстава.</p> <p>4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.</p> <p>5. Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке.</p>	<p>Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања“ Министарства финансија</p> <p>Испуњена одредница 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Перманентно образовање: Основе корпоративних финансија – Raiffeisen in house (04.2017 ; 04.2018. i 03. 2019.), • Едукациони програми: Финансијска анализа и Пословни план – Развојна агенција Србије (12.2017.).
<p>3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама 2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача. 3. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа. 4. Учешће у програмима размене наставника и студената. 5. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма 6. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству 	<p>Испуњена одредница 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Потпредседник Комисије за финансије, инвестиције и некретнине Црвеног крста Србије. • Сарадник Научног друштва економиста Србије.

6. Допринос академској и широј заједници

На Економском факултету Универзитета у Београду, др Марија Пантелић је била члан Надзорног одбора Фондације Економског факултета, члан већа представника Научно–наставног већа, председник Комисије за ревизију, као и сарадник Научног друштва економиста Србије (од 2002. године), где је обављала и функцију члана Финансијске комисије друштва. На Економском факултету Универзитета у Београду, за члана Наставне комисије изабрана је на седници Наставно-научног већа одржаној 07.11.2018. године. Сарадник је Научног друштва економиста Србије.

Била је члан Управног одбора Привредне банке Панчево (2006–2010) и члан Управног одбора Комерцијалне банке, Београд (2010-2014), као и члан Комисије за финансије, инвестиције и некретнине Црвеног крста Србије. Од 2008. године до данас потпредседник је исте Комисије. У периоду 2016-2018. година била је именована од

стране Министра финансија за заменика члана Одбора за управљање пројектом "Техничка помоћ Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања" имплементираним од стране Министарства финансија Републике Србије и Светске банке, а финансираним од стране Швајцарске Конфедерације.

7. Закључно мишљење и предлог Комисије

На основу увида у конкурсну документацију и извршене анализе елемената од значаја за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Рачуноводство и пословне финансије - наставно-педагошког рада, научно-истраживачког рада, стручно-професионалног доприноса, доприноса академској и широј заједници, сарадње са другим високошколским, научноистраживачким установама, Комисија је закључила да кандидат др Марија Пантелић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора за наведену ужу научну област:

- Дипломирала је, магистрала и докторирала на Универзитету у Београду Економском факултету. Одбранила је докторску тезу из дефинисане уже научне области под називом „*Изградња савремених принципа процењивања у функцији временског повезивања прихода и расхода*“.
- Стекла је значајно педагошко искуство изводећи наставу на Војно-техничкој академији, Београд, на предмету Теорија и политика биланса, на Вишој пословној школи, Београд, на предмету Анализа пословања, као и на Економском факултету Универзитета у Београду, на предмету Теорија и политика биланса (од 1990.), и на предметима Теорија и политика биланса и Биланси предузећа и банака (од 1998.). Од зимског семестра 2016/2017. године изводи предавања на основним студијама на предметима *Финансијско извештавање (стари назив: Теорија и политика биланса)* и *Биланси предузећа и банака*. Поред тога, ангажована је на мастер академским студијама, на студијском програму Рачуноводство, ревизија и пословне финансије, где изводи наставу на предмету *Корпоративно финансијско извештавање (стари назив: Финансијско извештавање)*, као и на докторским студијама на предмету *Стратегијско пословно извештавање (стари назив: Финансијско извештавање II)*. У процесу редовног евалуирања рада наставника од стране студената добила је високе оцене, што је потврда њеног одговорног и посвећеног приступа студентима (просечна оцена за предходну годину је 4,70; 4,61). Ангажована је као ментор и члан више комисија за оцену и одбрану завршних мастер радова, као и члан комисија за оцену и одбрану завршних радова на докторским студијама. Учествовала је и у комисијама за избор сарадника на Економском факултету Универзитета у Београду.
- У свом научно-истраживачком раду бавила се актуелним проблемима из уже научне области за коју се бира, а посебно из домена финансијског извештавања и рачуноводства. Аутор је монографије „*Отитеприхваћени рачуноводствени принципи*“ (2021), писала је радове објављене у релевантним часописима и излагала резултате свог истраживања на домаћим и међународним научним конференцијама. Квалитет њених радова огледа се у добром теоријском елаборирању истраживачких питања, коришћењу одговарајућег методолошког приступа и добро изведеним закључцима и препорукама. Структура радова је у складу са постављеним условима за избор у звање ванредног професора. Учествовала је у научно-истраживачким пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, на међународном ТЕМПУС пројекту реорганизације студија економских наука у Републици Србији, била је ангажована

на пројекту "Техничка помоћ Републици Србији у реформи корпоративног финансијског извештавања"(2016-2018) имплементираним од стране Министарства финансија Републике Србије и Светске банке и била заменик члана Одбора за управљање овим пројектом по решењу Министра финансија.

- Активно је ангажована у раду Економског факултета. Била је члан Надзорног одбора Фондације Економског факултета, члан већа представника Научно-наставног већа, председник Комисије за ревизију, као и сарадник Научног друштва економиста Србије (од 2002. године), где је обављала и функцију члана Финансијске комисије друштва а за члана Наставне комисије изабрана је на седници Наставно-научног већа одржаној 07.11.2018. године. Сарадник је Научног друштва економиста Србије.

На основу свега наведеног и испуњености формалних и суштинских услова за избор за звање ванредног професора за ужу научну област Рачуноводство и пословне финансије Комисија предлаже Наставно-научном и Изборном већу Универзитета у Београду – Економског факултета да утврди предлог за избор др Марије Пантелић, доцента, у звање ванредног професора за ужу научну област Рачуноводство и пословне финансије.

Београд,
5.3.2021.

Чланови Комисије:

Проф. др Дејан Малинић

Проф. др Мирослав Тодоровић

Проф. др Тадија Ђукић